

Rädda Barnen

STRATEGI
PROCESS
PLAN

▶ **POLICY**

RIKTLINJE
RUTIN

ÄGARSTYRNINGSPOLICY

Fastställda av: Riksstyrelsen

Datum: 2023-03-23

För revidering ansvarar: Arbetsutskottet

Policyn ska uppdateras: 2025-03

För uppföljning ansvarar: Arbetsutskottet

Gäller för: Kansliet, av riksförbundet hel- och delägda bolag, övriga berörda

Rädda Barnen

Innehåll

1	Inledning och syfte	3
	1.1 Bakgrund	3
	1.2 Syfte.....	3
	1.3 Omfattning	3
	1.4 Uppdatering av policyn	4
2	Ägarstyrningspolicy	5
	2.1 Struktur.....	5
	2.2 Ägaridé	5
	2.3 Företagspolicy	5
	2.3.1 Ägarfrågor	6
	2.3.2 Tvistelösning	6
	2.3.3 Varumärke.....	6
	2.3.4 Bankförbindelser och penningtvätt	6
	2.4 Planerings- och uppföljningssystem.....	6
3	Ägardirektiv	7
4	Styrelsearbete / arbetsordning	8
	4.1 Styrelsens arbete.....	8
	4.2 Arbetsordning styrelsen och instruktion till vd	8
5	Bilagor	9
	Mall ägardirektiv – bilaga A	9
	Mall arbetsordning för styrelsen – bilaga B.....	9
	Mall vd-instruktion – bilaga C	9

1 INLEDNING OCH SYFTE

1.1 Bakgrund

Ägarstyrning är de strukturer och processer som säkerställer ett effektivt samspel såväl inom ägarkretsen som mellan ägare, styrelse och ledning av hel- och delägda bolag.

Rädda Barnens policy för Intern styrning och kontroll är en del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen av organisationen. Området definieras på följande sätt:

”Intern styrning och kontroll är en process utförd av en organisations styrelse, ledning och annan personal, och som utformats för att ge en rimlig försäkran om att Rädda Barnens mål uppnås inom följande områden; ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig och rättvisande redovisning och rapportering, efterlevnad av tillämpliga lagar och regler samt hushållning med medel.”

Huvudsyftet med ägarstyrningen är att säkerställa ramarna för hel- eller delägda bolag och deras verksamheter inklusive riskhantering.

1.2 Syfte

Rädda Barnens uppdrag är att med barn arbeta för barnets rättigheter och att inspirera till genomgripande förbättringar i hur barn behandlas och lever samt att uppnå omedelbara och bestående positiva förändringar i deras liv. Rädda Barnens verksamhet och mål är långsiktiga.

Rädda Barnen kan även bedriva verksamhet genom hel- eller delägda bolag. Detta kan ske när det är motiverat, effektivt och lämpligt för att fullgöra det uppdrag för barn som beskrivs ovan.

Syftet med denna policy är att skapa en enhetlig och effektiv ägarstyrning för Rädda Barnen. Det innefattar också klargöranden av olika roller i ägarstrukturen och hur olika aktörer inom Rädda Barnen kan utöva inflytande på verksamhet i bolag. Detta för att säkerställa att värden skapas i verksamheterna och att barnets rättigheter tas tillvara på bästa sätt.

1.3 Omfattning

Denna policy omfattar Riksförbundet och bolag som ägs av Rädda Barnens Riksförbund. Innehav i bolag inom Rädda Barnens kapitalförvaltning omfattas däremot av kapitalförvaltningspolicyn.

För helägda bolag gäller denna ägarstyrning. Policyn ska implementeras. För bolag där Rädda Barnen har ett bestämmande inflytande genom röstmajoritet eller liknande (dotterbolag) ska ägarstyrning enligt denna policy implementeras så långt det är möjligt och ändamålsenligt. I de fall det finns andra ägare (minoritetsintresse) ska det beaktas på rimligt sätt. För andra bolag, dvs bolag som inte är dotterbolag, ska Rädda Barnen verka för en god ägarstyrning enligt intentionerna i denna policy tillsammans med övriga ägare.

Rädda Barnen ska sträva efter att ägarinnehav i bolag antingen ska vara dotterbolag (bestämmande inflytande genom ägarandel mer än 50 %) eller uppgå till minst 10 %, men understiga 20 % för att undvika innehav som klassificeras som intressebolag. Det är i allmänhet att föredra helägda dotterbolag men beroende av förutsättningarna kan minoritetsintresse eller annan ägarandel accepteras.

Policyn är utformad efter svenska förhållanden, men gäller även verksamhet och bolag i andra länder. När en lagstiftning nämns - som aktiebolagslagen - gäller det även motsvarande lagstiftning i respektive land. Saknas lagstiftning i något land ska som regel svenska förhållanden eftersträvas. Om inte detta är möjligt ska frågan tas vidare till ägarna.

Denna policy har fastställts av Rädda Barnens styrelse och gäller fr.o.m. 2023-04-01. Policyn kompletteras med styrdokumentet *Mall för ägardirektiv* och *Ägardirektiv* för specifika bolag, samt bilagor till dessa.

1.4 Uppdatering av policyn

Ägarstyrningspolicyn uppdateras när så är befogat med hänsyn till lagändringar och andra förhållanden inom Rädda Barnen. Riksstyrelsens arbetsutskott ansvarar för uppföljning och revidering av policyn.

2 ÄGARSTYRNINGSPOLICY

2.1 Struktur

Rädda Barnens ägarstyrning har tre fundament:

- Ägaridén – motiv till att verksamheten ska bedrivas i bolagsform
- Företagspolicy - värderingsgrund, policyer och andra frågor av vikt för ägarna
- Planerings- och uppföljningssystem

2.2 Ägaridé

Syftet med varje innehav ska klargöras. Verksamhet i bolag får inte strida mot Rädda Barnens ändamålsparagraf. De ska komplettera Rädda Barnens verksamhet.

Av Rädda Barnens stadgar framgår att Rädda Barnen ska ”inta en oberoende ställning i sitt agerande. Egen insamling av ekonomiska medel är en viktig förutsättning för detta” och att ”Rädda Barnen ska inte ta över det ansvar som FN:s konvention om barnets rättigheter ålägger konventionsstaten”.

Rädda Barnen kan dock vara en kompletterande aktör för utförande av de välfärdstjänster som konventionsstaten har ansvar för genom att bedriva så kallad idéburen välfärd. För verksamhet i bolag innebär det bland annat att verksamhet ska vara finansiellt hållbar och på längre sikt självfinansierande. För att stärka Rädda Barnens långsiktiga relationer med sina målgrupper ska verksamheterna präglas av kontinuitet och av att målgruppernas rättigheter och behov alltid sätts i första rummet.

Verksamhet kan bistå konventionsstaten med kunskap och erfarenheter. Den ska i övrigt bedrivas på ett finansiellt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt sätt. Tillämpliga lagar och förordningar i de olika kompetens- och geografiska områden där verksamhet bedrivs ska följas. Innan en verksamhet eventuellt lämnas, avslutas eller överläts till annan aktör ska effekterna för den berörda målgruppen nogt analyseras, liksom de ekonomiska konsekvenserna för Rädda Barnen.

Verksamhet ska följa de kärnkonventioner som anges i Rädda Barnens kapitalplaceringspolicy (männliga rättigheter, barnets rättigheter, miljö, vapen, korruption mm). Verksamheten ska också bedrivas på ett sådant sätt att Rädda Barnens oberoende bevaras.

Utvärdering av styrelsens arbete ska ske. Nominering av ledamöter sker genom en gemensam arbetsgrupp inom kansliet som leds av generalsekreteraren och fungerar som valberedning för alla bolag. Ordföranden i respektive bolag ska vara involverad i valberedningens arbete.

2.3 Företagspolicy

Rädda Barnens värdegrund ska beaktas och följas i verksamheten och av alla anställda. Därutöver finns ett antal centrala policyer och riktlinjer som också ska följas. De är

- Rädda Barnens Child Safeguarding Policy
- Anti-korruptionspolicy
- Policy för intern styrning och kontroll
- Visselblåsarpolicy
- Regler om ESG enligt Kapitalförvaltningspolicyen

Vidare ska andra tillämpliga lagar och förordningar följas, som exempelvis aktiebolagslagen, bokföringslagen, årsredovisningslagen, skattelagstiftning och dataskyddsförordningen (GDPR).

Bolag verksamma i Sverige ska ha tecknat kollektivavtal.

2.3.1 Ägarfrågor

Rädda Barnens stadgar och andra övergripande styrdokument ska vara vägledande även för hur riksförbundet utövar ägarstyrning och för dotterbolag som bedriver verksamhet. Dotterbolag får bedriva verksamhet som når de målgrupper av barn, eller på annat sätt når mål och strategier, som beslutas av Rädda Barnens riksförbund.

Sådana verksamheter kan utgöras av insatser, så kallad idéburen välfärd, som finns inom ramen för den offentligt beslutade välfärden, eller som syftar till att stödja att målgrupperna kan få sina rättigheter tillgodosedda enligt Barnkonventionen.

Bolag har rätt att expandera och starta ny verksamhet genom affärsutveckling eller förvärv på välfärdsområden enligt ovan. Närmare beskrivning av dessa välfärdsområden beskrivs i ägardirektiv för respektive bolag.

Vissa beslut ska godkännas av ägarna även om de kan anses ligga inom ramen för, och syfta till att fullgöra det övergripande uppdraget ovan. I sådana fall ska bolagsstyrelsen framlägga förslag för ägaren. Dessa är:

- Expansion till ny marknad eller geografiskt område/marknad som inte ryms inom gällande ägardirektiv för bolaget
- Kapitaltillskott och emission av fler aktier
- Bildande av nytt bolag, såvida det inte framgår av ägardirektiv
- Ändringar i ägarkretsen

Som vägledning för bedömning av vad som menas med geografisk marknad så är Sverige en geografisk marknad.

2.3.2 Tvistelösning

Om tvister uppstår ska i första hand dessa lösas av parterna gemensamt. Är det inte möjligt ska Riksstyrelsens arbetsutskott anlitas för att finna lösning. Skulle detta inte vara tillräckligt gäller det existerande ramverk och lagstiftning i form av aktiebolagslagen för de olika rollerna och bolagsorganen.

2.3.3 Varumärke

Rätten att använda Rädda Barnens varumärke i form av namn och symbol är licensierad från Save the Children Association till Rädda Barnens Riksförbund. Bolag har inte rätt att använda namnet Rädda Barnen eller Rädda Barnens symbol i sitt namn eller på annat sätt, utan skriftligt tillstånd av Rädda Barnens Riksförbund. Rädda Barnens varumärkeshandbok ska följas.

2.3.4 Bankförbindelser och penningtvätt

Mot bakgrund av ökande myndighetskrav för att motverka penningtvätt ska välkända banker som står under respektive lands tillsynsmyndighets tillsyn användas för betalningar och bankmedel. Rimlig kännedom om kunder ska inhämtas innan tjänster utförs åt dem. Öppnande av bankkonto ska beslutas av moderbolagets styrelse.

2.4 Planerings- och uppföljningssystem

Befogenheter och behörighet ska följa den modell som används inom Rädda Barnen.

Rapportering löpande under året till riksförbundets kansli ska ske enligt separat process. Det omfattar bland annat budget, verksamhetsplan, uppföljning, koncernredovisning samt information för inkludering i kansliets rapportering till riksstyrelsen. Centrala dokument som årsredovisning och revisionsrapporter skickas till kansliet.

Revision ska utföras enligt Rädda Barnens revisionsmodell. Större innehav av dotterbolag ska ha kvalificerad revisor som rapporterar till styrelsen i respektive moderbolag liksom Rädda Barnens Riksförbund och dess externa revisor. När så är möjligt ska revisorn vara densamma som riksförbundets revisor eller tillhöra samma revisionsorganisation.

3 ÄGARDIREKTIV

Ägardirektivet uttrycker tydligt ägarnas vilja med innehavet och verksamhet. Det ska ange Bolagets affärsidé och verksamhetsområde och utgöra en uppdragsbeskrivning till styrelsen och verkställande direktören.

Ägardirektiv ska upprättas för varje innehav i linje med denna policy. Det ska fastställas av bolagsstämman och revideras minst vart tredje år.

I bilaga A finns mall för ägardirektiv att utgå ifrån som omfattar:

- Affärsidé och verksamhetsområde (idéburen välfärd), bla
 - Verksamhet
 - Geografiskt område
- Värdegrund, företagskultur, medarbetare
- Styrelsens arbete och bolagets ledning
- Värdebyggnad, lönsamhet, tillväxt, finansiering och ekonomisk stabilitet
- Tidsperspektiv i ägande, krav på framtida köpare av bolaget eller verksamhet samt avveckling
- Riskhantering
- Oberoende och samarbete med andra
- Ägarfrågor
- Varumärke
- Samordning med andra företag i koncernen
- Rapportering till ägarens organisation

4 STYRELSEARBETE / ARBETSORDNING

4.1 Styrelsens arbete

Styrelsen ska upprätta en arbetsordning och instruktion till verkställande direktören som grund för sitt arbete. Denna ska utgå från den mall som framtagits och anpassas till verksamheten. Jävsfrågor ska beaktas enligt aktiebolagslagen. Dokumenten ska revideras årligen. Suppleanter för stämموvalda ledamöter ska inte utses.

Som framgår av aktiebolagslagen är styrelsen i moderbolag även ansvarig för verksamheten i dotterbolag. Ägardirektiv för moderbolag omfattar även dotterbolag.

Uppdrag som ledamot i styrelse är ett ideellt uppdrag, således utgår inget arvode eller annan ersättning för uppdraget.

Styrelsens ordförande väljs av ägarna på bolagsstämma. Vice ordförande utses inom styrelsen vid behov.

Instruktion till verkställande direktören, arbetsordning etc ska följa den modell som används inom Riksförbundet vad gäller beloppsnivåer (maximibelopp) och intern kontroll.

4.2 Arbetsordning styrelsen och instruktion till vd

I bilaga B och C finns mall för arbetsordning för styrelsen respektive vd-instruktion att utgå ifrån.

5 BILAGOR

Mall ägardirektiv – bilaga A

Mall arbetsordning för styrelsen – bilaga B

Mall vd-instruktion – bilaga C

